

Прочете внимателно текста и отговорете на въпросите.

С един-два дъха исполинските гърди на Ганя надуха меха и гайдата писна. Монката излезе сред кръчмата. Раздърпаха столове и маси, за да му открият мегдан. Но той не заигра веднага. Правеше само бавни кръгове, подемаше такта, подстягаше пояса си, наместваше по-добре калпака си. Готвеше се. Разговорите в кръчмата затихнаха, чашите се сложиха на масите недопити, развеселени и жадни погледи се устремиха отвсякъде. Знаеха добре всички как играе Монката. Но той все още не започваше истинската. Правеше същите тия лениви кръгове, уморителни и досадни вече. Изведнъж той трепна, като че подхвърлен от пружина, провикна се високо и късо, опна ръце и заситни...

Приведен и загледан към земята, той пристъпваше в такта на мелодията, отсечено и леко, завъртваше се изведнъж и, като туряше ръцете си на кръста, чевръсто и лудо заситняваше на едно място, после ту приклякваше, ту се подигаше със светкавична бързина. И всичките му движения бяха всякога отмерени, плавни, красиви и силни.

Никой не можеше равнодушно да гледа тая игра. Мелодията беше еднообразна, но бърза, игрива, весела. Лицата се проясняваха, очите загоряваха.

Други се провираха между масите и се готвеха да играят с Монката, но веднага спряха някак засрамени: Гроздан вече играеше срещу каменаря. По-добра двойка не можеше и да се намери. И Гроздан играеше хубаво, малко по-въздържано и по-тежко от Монката, но затуй пък мъжествена сила и красота имаше в цялата му фигура, напета и стройна.

Изглеждаше, че те почнаха да се надиграват. Никой не искаше да покаже умората си и да се признае за победен. Гайдата редеше ситно-ситно, играта ставаше буйна, неударима, лудешки весела. Възторгът и опиянението у зрителите надмина всяка граница. Не се провикваха вече, а просто ревяха и виеха като луди. Най-после Гроздан изведнъж спря, отпусна ръце и, като дишаше тежко, изпотен и зачервен, тръгна към мястото си. Спря и Монката, гайдата изпусна още няколко пискливи звука и замлъкна.

Умората не беше само у играчите. Тя беше обща.

Всички седнаха на местата си, настъпи тишина. Изведнъж тихо засвири кавал. Свирише Дамян, млад един овчар. Той беше подхванал стара юнашка песен. Няма друг инструмент, тъй много пригоден за тая тъжна и разлята мелодия. Меко и сипкаво се струеха задушевните звуци и в тях сякаш нареждаше и ридаеше жива човешка душа. Малко добрини, малко светли минути бяха видели през живота си тия хора, забравили отколе бащина стряха, петимни за добра дума, за милувка и за обич. Те слушаха тая скръбна и нежна музика, ледът на душите им се разтапяше, събуждаха се неясни копнежи в тях, възкръсваха отколешни спомени.

по Йордан Йовков

№	Тестови задачи	Точки	
1.	<p>Отговорете с ДА или НЕ, като заградите съответното кръгче.</p> <p>Според текста:</p> <p>А) Монката играеше на мегдана. ДА/НЕ</p> <p>Б) Гроздан играеше срещу Монката. ДА/НЕ</p> <p>В) Музикантът Ганя свиреше на кавала. ДА/НЕ</p> <p>Г) Кавалът свиреше юнашка песен. ДА/НЕ</p> <p>Д) Музиката прониква в душите на хората. ДА/НЕ</p>	L/0/1/2/3 /4/5	L/0/1/2/3 /4/5
2.	<p>Тълкувайте значението на дадените изрази (изречения) от текста с едно изречение или синонимен израз.</p> <p>Лицата проясняваха, очите загоряваха - _____</p> <p>_____</p> <p>Хора, забравили отколе бащина стряха - _____</p> <p>_____</p> <p>Ледът на душите им се разтапяше - _____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
3.	<p>Открийте в текста и запишете примери на:</p> <p>3 метафори _____</p> <p>_____</p> <p>2 епитета _____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3 L/0/1/2	L/0/1/2/3 L/0/1/2
4.	<p>Озаглавете текста, като назовете темата му, и запишете заглавието.</p> <p>_____</p>	L/0/1/2	L/0/1/2
5.	<p>Отговорете на въпроса, като заградите буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?</p> <p>А. повествование и описание;</p> <p>Б. повествование и разсъждение;</p> <p>В. повествование;</p> <p>Г. разсъждение.</p>	L/0/1	L/0/1

6.	<p>Открийте в текста и запишете по един синоним към всяка дадена дума.</p> <p>Огромните _____</p> <p>Дразнещи _____</p> <p>Слагаше _____</p> <p>Промъкваша се _____</p> <p>Неочаквано _____</p>	L/0/1/2/3 4/5	L/0/1/2/3 4/5
7.	<p>Коментирайте с 2-3 изречения смисъла на следната фраза от текста «Те слушаха тая скръбна и нежна музика, ... събуждаха се неясни копнежи в тях, възкръсваха отколешни спомени».</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1 L/0/1 L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1 L/0/1 L/0/1
8.	<p>Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата «ВИСОК» в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число/.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3

12.	<p>Запишете в съответните редове по един пример на глаголните времена, които се срещат в текста.</p> <p>Сегашно време _____</p> <p>Минало свършено _____</p> <p>Минало несвършено _____</p> <p>Минало предварително _____</p> <p>Бъдеще време _____</p>	<p>L/0/1/2/3 /4</p> <p>L/0/1</p>	<p>L/0/1/2/3 /4</p> <p>L/0/1</p>
13.	<p>Трансформирайте откъса в преизказно наклонение и го запишете:</p> <p>Други се провираха между масите и се готвеха да играят с Монката, но веднага спряха някак засрамени: Гроздан вече играеше срещу каменаря. Изглеждаше, че по-добра двойка не можеше и да се намери.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1/2/3 4/5/6</p>	<p>L/0/1/2/3 4/5/6</p>
14.	<p>Препишете изречението, като поправите правописните и пунктуационните грешки.</p> <p>Природно умен, той можеше да дулавя същността на всяко нещо, и говореше с леснота и тъй убедително, че всеки който го слушаше, неволно признаваше превъсходството му, а работата си гледаше както и по-рано.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L/0/1/2/3 4/5/6</p>	<p>L/0/1/2/3 4/5/6</p>

15.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите:</p> <p>Той мечтаеше за едно дружество, което щеше да направи от цялото село едно общо, голямо и многобройно семейство и, както в едновременните задруги, наред с труда и грижите, щеше да зацари в него и сговорът, взаимното доверие и любовта.</p> <p>_____</p> <p>(<i>сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено</i>) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.</p>	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1																
16.	<p>Посочете, през кой период на българската литература творят дадените автори:</p> <p>Любен Каравелов _____</p> <p>Димчо Дебелянов _____</p> <p>Антон Дончев _____</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3																
17.	<p>Посочете жанра на дадените произведения:</p> <p>«Ралица» _____</p> <p>«Моята песен» _____</p> <p>«Козият рог» _____</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3																
18.	<p>По имената на посочените герои познайте и запишете заглавията на творбите, като посочите и техните автори.</p> <table border="1" data-bbox="268 1317 1153 1601"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Автор</th> <th>Заглавие</th> <th>Персонаж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td></td> <td></td> <td>Рафе Клинче</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td></td> <td></td> <td>Сали Ешар</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> <td></td> <td>Лазар Дъбака</td> </tr> </tbody> </table>	№	Автор	Заглавие	Персонаж	1			Рафе Клинче	2			Сали Ешар	3			Лазар Дъбака	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
№	Автор	Заглавие	Персонаж																
1			Рафе Клинче																
2			Сали Ешар																
3			Лазар Дъбака																
19.	<p>Свържи със стрелки творбата и името на нейния автор.</p> <p>«Занемелите камбани» Иван Вазов</p> <p>«Железният светилник» Елин Пелин</p> <p>«При Рилския манастир» Пейо Яворов</p> <p>«Градушка» Димитър Талев</p>	L/0/1/2/3 4	L/0/1/2/3 4																

